

“Баба хак”

Баба хак, неписан закон,
страшен закон,
бащин закон,
Баба хак.
На мегдана са се събрали,
цигани черни
с коне и катуни.
В този ден посред лятото,
в този ден на Баба хак,
бащите продават тук
дъщерите си”

Усин Керим

А че този начин за вземане на момичето се прилага в етноса много отдавна, говорят и архивните материали. Още преди Освобождението в Самоков “В хана и кръчмата на Христо Волон, долната махала, поради близостта ѝ до циганската махала, жителите ѝ били постоянни “мущери” на кръчмата... В тази кръчма често се приключвали пазарлъците за откуп при женитба на циганските булки, а след това вино се е леяло, зурли са вирили, даарета се думкали, кючеци са се кълчели и песни са се пеели до насита” (Пейчева 1999: 37).

В тази традиция не става въпрос за традиционната покупко-продажба на момичето като стока, а за “купуване на честта ѝ”- правото на момчето да отнеме девствеността и правото на рода на момчето да причисли бъдещите деца към своята родствена група. Това е и средство за гарантиране на стабилността на брака, за по-здравео обвързване на момичето със семейството на съпруга ѝ, за запазване чистотата на групата.

„Веднъж дойде на гости с жена си: дребна като него, с кръгло милоидно лице и влажни пъстри очи. Истинска циганска красота! Съпругата ѝ от пръв поглед се влюби в нея. Помилва я като малко дете и попита Янко:

- Къде намери тази хубавица? Колко лева брои за тоя прословут „Баба хак”?....

Янко се сконфузи и млъкна... баща му платил на нейните родители 5 000 лв. в брой (края на 60-те год. на XX век – б.а.).

... В разговора Янко се запали и няколко пъти повтори: „Няма да допусна да се пазарят с дъщерите ми! Туй да не е кон, та да се продава. Тук пред вас заявявам: ще се боря срещу тази грозна традиция!”